

USNESENÍ

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Heleny Karetové a soudců Mgr. Alice Žáčkové a Mgr. Pavla Freiberta ve věci

žalobce: **Vysoká škola ekonomie a managementu, a.s.**, IČO 01801376
sídlem Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5
zastoupený advokátem Mgr. Martinem Zástěrou,
sídlem Radhošťská 1942/2, 130 00 Praha 3

proti

žalovanému: **V. H.**, narozený dne xxx, státní občanství Ukrajina
trvalý pobyt xxx

o zaplacení 138 000 Kč, k odvolání žalovaného do usnesení Obvodního soudu pro Prahu 9 ze dne 29. prosince 2022, č. j. 40 C 78/2022 - 80

takto:

Usnesení soudu I. stupně **se potvrzuje.**

Odůvodnění:

1. Soud I. stupně rozhodoval v řízení, v němž se žalobce domáhá zaplacení částky 138 000 Kč z titulu dlužných studijních a administrativních poplatků. Rozsudek pro zmeškání ze dne 3. 8. 2022, č. j. 40 C 78/2022 - 37 napadl žalovaný odvoláním a současně požádal o osvobození od soudních poplatků.
2. Napadeným usnesením soud I. stupně žalovanému nepřiznal osvobození od soudních poplatků.
3. Žádost posuzoval dle § 138 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“) a judikatury Nejvyššího soudu, například Stanoviska ze dne 12. 5. 2010, sp. zn. Cpjn 204/2009. Vyšel z teze, že přiznání osvobození od soudních poplatků je institutem zcela výjimečným, představujícím ochranu účastníka, který se nachází v tíživých poměrech, čímž je zajištěn přístup k soudní ochraně ve smyslu čl. 36 Listiny základních práv a svobod. Je však na účastníku, aby svá tvrzení, která mu brání v úhradě soudního poplatku, zde ve výši 6 900 Kč, prokázal.
4. Vyšel z tvrzení žalovaného, že jediným jeho příjmem je mzda ve výši 34 711 Kč, že nepobírá žádné dávky, bydlí se spolubydlící S. M. a nezletilým D. H., jehož je poručníkem a za něhož platí školné, že náklady na bydlení činí 19 575 Kč měsíčně, tedy mu po jejich uhrazení zbývá cca 15 000 Kč. Soud I. stupně uzavřel, že jen přiznané výdaje výrazně převyšují příjmy žalovaného, tedy údaje o jeho výdělečných a majetkových poměrech shledal zcela nevěrohodnými. Návrhu na osvobození od soudních poplatků nevyhověl.
5. Rozhodnutí napadl včasným odvoláním žalovaný s tím, že zřejmě došlo k nedorozumění kvůli nedostatku informací. Uvedl, že k podání této žádosti už byly uhrazené tři splátky školného za studium D. H., tedy zbývá uhradit poslední splátku 11 000 Kč do 15. 4. 2023. Dále předložil

Shodu s prvopisem potvrzuje Petra Zavázalová

aktuální měsíční rozpočet: čistá mzda 34 711 Kč, náklady na bydlení 19 575 Kč, úhrada školného za studium D. H. 2 750 Kč (do 15. 4. 2023), základní potřeby 12 386 Kč. Navrhl tak, aby jeho návrhu bylo vyhověno.

6. Odvolací soud z podnětu podaného odvolání přezkoumal usnesení soudu I. stupně, včetně řízení, jež předcházelo jeho vydání (§ 212, § 212a odst. 1, 5, 6 o. s. ř.), a aniž bylo třeba nařizovat jednání (§ 214 odst. 2 písm. c) o. s. ř.), dospěl k závěru, že odvolání **není důvodné**.
7. Odvolací soud ve shodě se soudem I. stupně vychází ze zásady, že institut osvobození od soudních poplatků je institutem zcela výjimečným a lze ho použít pouze ve zcela výjimečných případech tehdy, pokud se osoba bez svého zavinění dostane do natolik závažné situace, kdy není schopna zajistit si prostředky na zaplacení soudního poplatku, aby se mohla domoci soudní ochrany svých práv. Při rozhodování podle citovaného zákonného ustanovení je třeba splnění dvou podmínek, a to sice, že to odůvodňují poměry účastníka a současně se nejedná o zřejmě svévolné nebo bezúspěšné uplatňování nebo bránění práva. Žadatel o osvobození od soudních poplatků je vždy povinen své majetkové a sociální poměry soudu věrohodným způsobem prokázat. Při rozhodování o osvobození od soudních poplatků přihlíží k celkovým majetkovým poměrům žadatele, k výši soudního poplatku a rovněž k povaze uplatněného nároku. U fyzických osob bere v úvahu rovněž jejich sociální poměry a zdravotní stav, případně jiné rozhodné okolnosti.
8. Z potvrzení o provedené lustraci v ISZR bylo zjištěno, že žalovaný je svobodný. Ke svým poměrům uvedl, že žije v nájemním bytě se S. M., kterou označil za spolubydlící, k níž nemá vyživovací povinnost, a se kterou, dle podání došlého soudu dne 5. 12. 2022, hradí náklady na bydlení 50 : 50. Z nájemní smlouvy ze dne 10. 6. 2022 bylo zjištěno, že nájemcem bytu 3 + kk je od 1. 7. 2022 S. M., že nájemné činí 33 000 Kč a úhrada za plnění spojená s užíváním bytu 3 500 Kč. Z čestného prohlášení S. M. bylo zjištěno, že poskytla ubytování žalovanému, O. B. a nezletilému D. H., bezplatně. Dle dalších tvrzení je žalovaný poručníkem nezletilého D. H. narozeného dne xxx, kterého označil za člena domácnosti, který je na něm finančně závislý a za něhož hradí školné ve splátkách 13 000 Kč a 3x 11 000 Kč. Současně však ze smlouvy o studiu ze dne 28. 6. 2022 bylo zjištěno, že ji s Trojským gymnáziem s. r. o. uzavřela, jako zákonný zástupce nezletilého D. H., S. M., že školné pro školní rok 2022/2023 činí 46 000 Kč ročně. Dle pracovní smlouvy ze dne 5. 5. 2022 uzavřené se společností TopCars RENT s. r. o., IČO: 06258875, a mzdového výměru pracuje žalovaný jako programátor se základním hrubým příjmem 44 000 Kč. Z potvrzení této společnosti činil jeho průměrný měsíční výdělek za kalendářní čtvrtletí 34 711 Kč. Dále v prohlášení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech uvedl, že dále podniká v oboru silniční motorová doprava a ve společnosti GVAR & partners s.r.o., IČO: 03608255, s tím, že z této činnosti žádné příjmy nemá. Z výpisu z obchodního rejstříku vedeného Městským soudem v Praze bylo zjištěno, že jediným společníkem a jednatelem této společnosti je žalovaný. Žádné sociální dávky, a to ani na nezletilého, nepobírá. Dále v prohlášení uvedl, že je nemajetný, o finanční prostředky přišel s ohledem na vojenskou invazi na Ukrajinu.
9. Odvolací soud tak shodně se soudem I. stupně uzavírá, že nebyly tvrzeny a doloženy komplexní poměry žalovaného, které by byly rozhodné pro posouzení a rozhodnutí o osvobození od soudních poplatků dle § 138 odst. 1 o. s. ř. Tím nebyla splněna jedna ze dvou kumulativních podmínek pro vyhovění její žádosti. Doplnuje tak pouze, že žalovaný neozřejmil ani své osobní poměry, tedy v jakém vztahu je k nezletilému, z jakého právního důvodu je na něm nezletilý finančně závislý, když o syna se s ohledem na jeho věk (ročník 2006) jednat nemůže. Nelze ani odhlédnout od toho, že byt žalovaný namítá své špatné finanční poměry, nezletilý nastupuje na soukromou střední školu, kde se hradí školné. Žalovaný neozřejmil ani vztah k S. M., která

Shodu s prvopisem potvrzuje Petra Zavázalová

je dle čestného prohlášení pouze ubytovatelkou žalovaného a nezletilého, ale současně v rámci uzavření smlouvy o studiu nezletilého vystupuje jako jeho zákonný zástupce. Přestože tedy smlouvu o studiu uzavřela S. M., žalovaný tvrdí, že hradí školné nezletilého. Protichůdné jsou i tvrzení o placení nákladů na ubytování ve výši 19 000 Kč, když v čestném prohlášení S. M. tvrdí, že je ubytována bezplatně. Závěr soudu I. stupně, že žalovaný věrohodným způsobem neozřejmil své poměry, především osobní a příjmové, je tak správný.

10. Lze i poznamenat, že výše příjmu ze závislé činnosti nebrání úhradě soudního poplatku ve výši 6 900 Kč. Nadto k podání odvolání do rozsudku došlo v září 2022, od uvedené doby uběhlo pět měsíců, tedy doba dostatečně dlouhá, aby si finanční prostředky zajistil, případně naspořil.
11. Vzhledem k tomu, že soud I. stupně návrh žalovaného zamítl pro neprokázání jedné z podmínek dle § 138 odst. 1 o. s. ř., nebylo třeba zabývat se další podmínkou, zda se nejedná o zřejmě svévolné nebo bezúspěšné uplatňování nebo bránění práva. Odvolací soud poznamenává, aniž by předjímal výsledek sporu, že nárok na zaplacení dlužného školného a poplatků nelze považovat bez dalšího za svévolné nebo bezúspěšné uplatňování nebo bránění práva.
12. Soud I. stupně tak správně uzavřel, že uvedené důvody nespovídají ani pro částečné osvobození žalovaného od soudních poplatků ve smyslu § 138 odst. 1 o. s. ř. Nadto pro úplné osvobození od soudních poplatků musí přistoupit ještě další kumulativní podmínky v podobě existence zvláště závažných důvodů (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 27. 2. 2013, sp. zn. IV. ÚS 3543/12). Takové okolnosti nebyly tvrzeny ani doloženy (viz rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 26. 11. 2014, sp. zn. 25 Cdo 3076/2014).
13. Odvolací soud napadeného rozhodnutí soudu I. stupně jako věcně správné dle § 219 o. s. ř. potvrdil.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **není** dovolání přípustné dle § 238 odst. 1 písm. i) o. s. ř.

Praha 2. února 2023

JUDr. Helena Karetová v.r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Petra Zavázalová